

Susrete su finansirale mlekare prema broju učesnika. Poseban doprinos dale su mlekare Pirot (pomogla u organizaciji i nabavi mleka), Niš i Dimitrovgrad koje su prezentirale svoje proizvode i materijalno pomogle, čime im se ovom prilikom i posebno zahvaljujemo.

J. M.

Uz 80-godišnjicu mljekarstva u Jugoslaviji

Ove godine mljekarstvo naše zemlje slavi zapaženu obljetnicu, jer je prije 80 godina počelo srednje stručno obrazovanje mljekarskih radnika. Stručno školovanje počelo je godine 1907., kada je u Vrhnci izgrađena zadružna mljekara, u kojoj je Kranjsko poljoprivredno društvo počelo organizirati tečajeve iz mljekarstva. Valja upozoriti da je nova zadružna mljekara u Vrhnci bila tada suvremeno građena i opremljena. Prije gradnje nove mljekare u Vrhnci, u zadrugu je 1905. god. bilo učlanjeno 126 zadrugara, a broj se iz godine u godinu povećavao. Tako je do 1914. zadrugara bilo čak više od 400. Zadruga je prerađivala mlijeko tvrtke »Trifolium« iz Trsta, što je bilo moguće zbog dobrih cestovnih i željezničkih prometnica.

Na početku redovitog mljekarskog školovanja godine 1907. nastava je bila organizirana u obliku tromjesečnog tečaja. No već slijedeće 1908. godine pa sve do 1914. (početak I. svjetskog rata) školovanje mljekarskih radnika trajalo je pet mjeseci. Svaki tečaj polazilo je između 14 i 20 radnika. Polaznici tečaja dobivali su stipendije svojih zadružnih organizacija, a smještaj i prehrana bila je organizirana u samoj zgradi mljekare.

Nastavni program bio je vrlo opsežan i naporan zbog kratkoće samog tečaja. Prvi ravnatelj bio je *Jakob Legvart*. Nastava je imala teoretski i praktični dio i trajala je od jutra do mraka, što je bilo i za nastavnike i za učenike vrlo naporno. Glavni predmeti bili su upoznavanje, testiranje i postupak s mlijekom, sirarstvo, maslarstvo, mljekarski strojevi, parni kotlovi, mljekarska kemija, mikrobiologija, govedarstvo, zarazne bolesti i mljekarsko knjigovodstvo s računovodstvom.

Polaznici mljekarske škole slušali su predavanja iz nekih drugih područja, kao što su pravilna mužnja krava, hranidba stoke i dr.

Nakon I. svjetskog rata mljekarsku školu trebalo je obnoviti, ali u nekom drugom mjestu. Izbor je pao na Škofju Loku, prema zaslugi našeg najboljeg mljekarskog stručnjaka *Antona Peveca*. Na početku se mljekarska škola zvala »Specijalna poljoprivredna škola za mljekarstvo«, a kasnije »Državni mljekarski zavod«. Redovita nastava počela je 1927. godine, a ravnatelj škole bio je ing. *Srećko Šabec*, za kojega se može tvrditi da je bio nestor jugoslavenskog mljekarstva. Kasnije se Državni mljekarski zavod premjestio iz Škofje Loke u Kranj. Nakon oslobođenja naše zemlje od okupatora mljekarska nastava zapaženo se razvija u Kranju. Prvi ravnatelj bio je inž. *Anton Lašič*, a polaznici su bili iz gotovo svih krajeva naše zemlje. Školovanje u mljekarskoj školi u Kranju je do 1981. godine trajalo dvije godine.

Valja istaći da su mljekarsku školu u Kranju završili brojni naši radnici. Današnji naziv škole je Srednja mlekarska in kmetijska škola, a ravnatelj joj je poznati stručnjak, inž. *Štefan Oštir*.

Z. M.